

tuurlijk leven ge-
en opstaan, van
van een grooten,
uit den beker der
id werd tot boete

ds als kind van
gaafheid, hij was
inter pares" door
kwam, veroverde
e zich in; op later
ng tot de hoogste
zijn beminlijke
om zijn artistieke
n — hij was dan
s organist, violist,
de hij de meesten
elijken geacht. De
onverschillig; zijn
n, die later nooit
ods liet hem niet

h in dit rijkbewel-
ler zonde. Al spos-
en alles overheer-
ater zoekt hij den
hij geeft toe aan
lep deden zinken
maakt. Wegens
in het door hem
hronik", wordt hij
nder verhoor in-
lohenasperg. Hier
aar de harde ge-
nkeer en berouw,
uld, de diepte van
e knieën om ver-
tot het kruis van
ot de Davids-bede:
l, en vernieuw in
hier onderzoekt hij
heologische litera-
sparg wordt hem
rijder Gods, Jakob
nslagen, ontvangt
ie hij slechts vier
knakte gezondheid
de gevangenis te

dere boeteliederan.

IIS.

teeken.

t.

gen:

gen?

oten;

loten.

den;

n.

en.

wezen.

en!

in.

Over Jan Scharp.

verzen opgenomen

De P. Deddens in

De tekst, waarmee
emeente is Hande-
n ik zonder tegun-
an, om wat reden
houdt hij voor de
daarvan geeft hij
deze uitgaaf ge-
hoor gevende aan
liden op hem uit-
rede heel nuchter-
k beken het. Maar,
dikation zullen de
. Hij geeft uit een
Hoogflid 1:3: „De
“, waarin de letter-
vertaling, waarbij
hem, zegt hij, veel
ft zich die moeite
et de een of ander,
e lezen, noch aan

het belang te denken, dat een arm zondaar aan Jezus' dood en verzoening heeft, deze Kerstpreek zal lezen, alleen om de taalkundige singulariteit, en mis-
schien (gave het God!) begeerig gemaakt worden
naar de verlossing die in Christus Jezus is. De vrije
genade werkt soms door middelen, die wij menschen
toevallig noemen." We zijn intusschen blij, dat de
huidige Evangelisatie zich op minder bizarre middelen
toelegt om den naam van Jezus bekend te maken.
Singuliere methodes acht Scharp echter ook in de
kerk niet misplaatst: in 1801 spreekt hij een Kerst-
preek uit, die geheel op rijn was gesteld. Zelfs de
aanbeveling van de collecte rijnde, hoe ongerijmd dit
alles ook moge klinken.

Maar nu de keerzij van het portret:

In zijn gewijde poëzie echter is Scharp doorgaans
wat eenvoudiger en soberder. Dat neemt niet weg dat
ook daar nog genoeg „buitensporigheden" voorkomen.
B.v. het lied van Scharp, dat onder nr 5 is opgenomen
in den Gezangenbundel der Herv. Kerk — daar heet
de mensch „zoon van stof", die „bedwelmd door
(Gods) grootheid" neerzinkt: engelen worden daar
genoemd „Geesten van het hemelhof", en van den
Almachtige heet het:

Hij wenkt, en miljoenen wezens,
En werelden, als 't zand der zee,
Zijn door dien wenk aan 't niet onttoogen...

Soms speelt ook zijn vluchtigheid hem parten. B.v.
in gezang 78, waar we lezen:

Komt, Christ'nen! toont met woord en daad,
Dat, wie de ware godsvrucht smaadt,
Een christen zonder huichlarij
Altijd de beste burger zij.

Dit vers kon hij eerste lezing dezen zonderlingen
indruk maken, dat in het officieel gezangboek der
Hervormde Kerk die mensch de beste burger genoemd
wordt, die nu maar eens vrijuit, zonder er doekjes om
te winden, de ware godsvrucht gaat smaden, en deze
smadelijke woorden vergezeld doet gaan van daarbij
passende daden. En verderop in dit gezang laat
Scharp zijn zangpaardje weer gansch onbeteugeld
doordraven, als hij van dien besten christen-burger
zegt: „Hij streeft naar grootheid, geld of goed. Nooit
hooger, dan hij streven moet". — En wordt deze brave
tot een eer-ambt geroepen. „Dan is hij edel, deugd-
zaam, vrij, De steun en d'eer der maatschappij."

Doch deze „lapsus" zijn gelukkig uitzonderingen. In
zijn religieuze liederen is Scharp doorgaans op z'n
best, legt hij z'n opgeschroefdheid af, en weet in
meer dan één zin „maat" te houden. Wanneer hij in
z'n verzen weergeeft, wat hem 't diepst beweegt,
vloeiend gedachten en woorden hem vlot en gemakkelijk
toe. 't Liefst luisteren wij naar hem, als hij spreekt
over de genade Gods ons in Christus geschonken, over
de schuldvergeving, over de reddende zondaarsliefde
van onzen Heiland en Heere. Hoe warm is zijn toon
in het bekende: „Jezus neemt de zondaars aan!"

Het is in Holland gevaarlijk, zulke dingen op te halen
van een auteur van „liederen"; wij herinneren daarom
eraan, dat ook de auteurs onzer psalmberijming niet
bepaald vrij waren van Scharp's gebreken.

K. S.

BOEKBESPREKING

Prof. L. Lindeboom, Laatste Overdenkingen.
N.V. De Graafschap — Aalten.

Reeds geruimen tijd lag deze uitgave op aankondiging
te wachten. Dat split ons, temeer, omdat ze werk is
van den inmiddels overleden hoogleraar, aan wien onze
gereformeerde samenleving zoo veel te danken heeft.
Nog vóór zijn heengaan sprak hij den wensch uit, dat
deze overdenkingen zouden worden uitgegeven. Aan dien
wensch is thans voldaan.

En dat terecht. Het jonge hart (men leze wat nog
gezegd wordt over het „nieuwe lied" in onzen eere-
dienst), de zorgvuldige exegese, de steeds op den
Christus wijzende geloofswarmte, en de heldere, en voor
ieder verstaanbare spreekwijze van den auteur maken
dit laatste werk begeerlijk voor elk, die zich de Schrift
wil zien openen door zulk een alleszins betrouwbaren
gids.

K. S.

De Kleine Kroniek van Anna Magdalena
Bach, echtgenoot van Johann Sebastian
Bach.
S. W. Melchior — Amersfoort.

De uitgeefster verklaart van deze uitgave:

„Dit is een van de aangrijpendste boeken der laatste
jaren. De duitsche uitgave bereikte in enkele maanden
eene oplage van ruim 28.000. Het zal een kostelijk ge-
schenik blijken te zijn voor allen, die Johann Sebastian
en zijn muziek lief hebben. Het toont den cantor van
de Thomas-Kirche als mensch en kunstenaar, gezien
door de oogen van een gelukkige echtgenoot, die dertig
jaren aan zijn zijde leefde, vol vast geloof in zijn genie.
De beelden zijn zoo volmaakt passend in de lijst van
den tijd geplaatst, het geheel is met zooveel fijnheid
van geest en eenvoud des harten verteld, dat verdicht-
sel en waarheid nauwelijks meer te onderscheiden
vallen."

Wij zijn het met deze woorden eens. O.i. zeggen ze
niet te veel.

K. S.

Anibue, door Karl Hartenstein. — Uitgevers-
bedrijf „De Pauw", Culemborg.

Anibue is een model-zendingsboek. Treffend is aller-
eerst de teekening van den tegenwoordigen toestand op
de goudkuist in Afrika. In enkele tientallen jaren tijds is
alles veranderd: de oerwouden hebben plaats gemaakt
voor de cacao-boomen; de armzalige heidendorpjes zijn
vervangen door moderne steden; schatten gouds hebben de
bevolking rijk gemaakt, maar tevens heeft de hebzucht
allen aangegrepen. De schrijver geeft een zeer indrin-
gende typeering van den Afrikaan. Wat de zending er
tot stand bracht wekt dankbare bewondering; wel droe-
vig is het, dat het Leger des Heils de kerk tracht af-
breuk te doen; verscheidene andere secten, te veel om
op te noemen, doen de zending concurrentie aan. In de
hoofdstaten van het land is reeds velerlei Christelijke
lectuur verschenen, allereerst de Bijbel. Het hoofdstuk
over Achimote met zijn „Prince of Wales-college" is zeer
interessant. Wie het zendingswerk in Afrika wil leeren
kennen, leze dit boeiend geschreven boek. Dr Brouwer
te Oegstgeest schreef een pittige inleiding, terwijl zijn
vrouw het boek op uitnemende wijze uit het Duitsch
vertaalde. Twintig fijne foto's versieren den tekst. Anibue
beteekent: „Geopend", d.w.z. de oogen zijn geopend
voor hetgeen de wereld hem geven kan; maar ook zijn
de oogen van velen geopend voor den rijkdom van het
Evangelie. Jammer, dat de prijs zoo hoog is, n.l. f 2.25
ing., f 2.90 geb.

J. D. W.

Vrijheid, Vergeving, door Tine Bonnema. —
N. V. Uitg.-Mij Bosch, Amsterdam.

Tine Bonnema geeft ons in dit boek twee heel goede
schetsen. In „Vrijheid" laat zij ons zien hoe Dirk Ver-
burgen vrij meende te zijn en toch in zijn vrijheid ge-
bonden was; hij werd eerst waarlijk vrij toen hij tot
bekeering kwam. Tine Bonnema kent het Indische leven
en teekent de harde werkelijkheid, maar zij laat in de
geschiedenis van Verburgen de betekenis van het Ver-
bond zien en de kracht van Gods genade.

In „Vergeving" ontmoeten wij een jongen man, die in
Indië jarenlang met een „huishoudster" leefde; toen hij
met verlof in Nederland kwam verloor hij zijn hart
aan een dochter van een predikant; hij bekende zijn
zondig verleden, en nu beschrijft Tine Bonnema, hoe
Nelly hem wist te vergeven en hem straks naar Indië
volgde.

Dit echt Christelijke boek kunnen wij hartelijk aan-
bevelen aan ouders, die een zoon of een dochter in
Indië hebben, aan hen, die naar Indië gaan, ja aan een
ieder, die belang stelt in het leven van onze Gerefor-
meerde broeders en zusters op hun eenzame posten in
Indië. Ook leeren we hier zijdelings den prachtige arbeid
onzer kerken kennen onder de „verstrooiden", waar-
van menigeen een afgedoolde is. De uitgave is netjes;
de prijs is f 2.25 ing en f 2.90 geb.

J. D. W.

Een wijze uit het Oosten (Dr Kagawa), door
Dr W. Axling. — Ruys' Uitg.-Mij, Zutphen.

Den titel achten wij niet gelukkig; het karakteristieke
van Kagawa is niet zijn wijsheid, maar veeleer zijn
naasteliefde, zijn barmhartigheid, en ook zijn zelfop-
offering. Dr Axling was wel de man om ons een boek
over Kagawa te geven; meer dan 30 jaar heeft hij in
Japan gearbeid, en heeft alzoo van nabij Kagawa lee-
ren kennen en diens arbeid waardeeren. Het boek is
met bezieling geschreven, en laat ons tot in de bijzon-
derheden zien wie Kagawa is en wat hij deed en doet
voor zijn volk. Men kan tegen het Christen-socialisme
van Kagawa bezwaar hebben, evenals tegen den te
nauwen band door hem gelegd tusschen kerk en sociale
hervorming, niemand kan ontkennen, dat hij door
liefde tot Christus wordt gedreven en nimmer zichzelf
zoekt, maar altijd den ander. Dr Axling geeft aan het
begin en het einde van elk hoofdstuk een meer of min-
der breede aanhaling uit een serie van 200 overden-
kingen, door Kagawa geschreven in den tijd, toen hij
blind dreigde te worden. Bovendien worden in een af-
zonderlijk hoofdstuk dertien aanhalingen gegeven uit
Kagawa's geschriften over wetenschap, natuur, kunst,
zonde, lijden, wonderen enz. Dit boek van bijna 250
blz. is keurig uitgegeven en kan hartelijk worden aan-
bevolen.

J. D. W.

In de straten en wijken der stad, door J.
den Boeft.

A. Verleur — Haarlem, 1933.

Tot mijn leedwezen bleef bespreking van dit boek
geruimen tijd achterwege. Ik haast me, het nu onder
de aandacht van de lezers van dit blad te brengen.

Een boek als dit ken ik geen tweede. Zóo origineel,
zoo fris en pakkend geschreven over allerlei onder-
werpen der Evangelisatie door een man uit de practijk.
Jaren heeft de heer Den Boeft persoonlijk aan Evan-
gelisatie gedaan. Wat hij schrijft, is ontstaan uit de
practijk. En daarbij heeft zijn God hem gegeven goede
oogen en een goede pen.

Hij ziet de dingen terdege. En dan zegt hij ze op een
manier, die tot luisteren en eventueel tot lezen dwingt.
Wat niet van alle toespraken en van alle lectuur ge-
zegd kan worden. Maar wie met dit boek bezig is, leest
het door.

Hier is een praktische gids. Vooral voor het huis-
bezoek. Voor de tractaatverspreiding. Voor de samen-
komst in het lokaal en op de straat. Onder landloopers
en bedelaars en woonwagenkampbewoners. Ge merkt
telkens weer: dit is doorleefd.

Een schat van opmerkingen wordt ten beste gegeven.
Niet, zooals dat van verschillende zijden vaker is gedaan
in blad en boek, maar op de aan dezen schrijver eigen
vertellende en boeiende manier.

De lectuur van dit boek helpt. Allen, die aan Evan-
gelisatie arbeiden. De schrijver brengt hem, die moet spre-
ken, aan prachtedachten. Hij trekt en wijst de lijnen
zuiver naar het Woord en waarschuwt ook in dit moei-
lijke werk voor het gedachteloos en argeloos afdwalen.
Terwijl het toch weer zoo ruim is van hart.

Wie onder de werkers zijn ziel eens wil verkwikken
of wie een ander wil helpen aan een boek, waar hij
wat aan heeft, en dat niet onuitgelezen en herlezen
in de kast blijft staan, moet ik met andrang wijzen
op dit boek.

C. B.

De N.C.R.V.-kalender.

Dezer dagen ontvingen we den N.C.R.V.-kalender voor
1934, die zowel uit aesthetisch als uit propagandistisch
oogpunt goed geslaagd is. Op het fluweel-blauwe schild
van 29 x 42 c.M. zijn, links-boven, in gouden omkade-
ring een zestal aquarellen in kleurendruk van bekende
kunstenaars gereproduceerd (op een afzonderlijk af te
scheuren bloc). En in den rechter benedenhoek is het
kalenderbloc, met twee-wekelijksche dagaanwijzing in
zwart op goud, en op ieder van de 14 x 18 c.M. groota
blaadjes een foto uit het N.C.R.V. werk, die een inzicht
geeft in den omvang en de leiding van de omroepver-
eeniging. De aquarellen hebben een grootte van 17 x 24
c.M. De prijs van den kalender, die een sieraad is aan
den wand, bedraagt f 0.95, f 1.10 franco per post.

Tijdschriften, periodieken, enz.

Naar gewoonte melding makend van wat we aan tijd-
schriften enz. ontvingen, noemen we gaarne weer eerst
de geïllustreerde wee-tijdschriften, die, ieder voor zich,
en op de bekende wijze met goede foto's ter illustratie,
artikelen over actuele onderwerpen, belletristische bij-
dragen, en mededeeling van personalia bevatten, n.l. „De
Christelijke Illustratie „De Spiegel"
(Uitg. Gebr. Zomer en Keuning, Wageningen), „Het
Schouwvenster" (met: „Het Kleine Schouwven-
ster"), uitg. H. A. v. Bottenburg N.V., Prinsengracht
493, Amsterdam, „Timotheüs" (uitg. La Rivière en
Voorhoeve, Zwolle). Het laatstgenoemde verscheen met
een afzonderlijk Herfstnummer, dat in inhoud en illustra-
tie den herfst doet zien.

Ook is er weer „De Jonge Vrouw" (uitgave
Bosch en Keuning, Baarn), dat per 1 October zijn 16en
jaargang begon met een veranderd uiterlijk en een nieuw
lettertype. De afleveringen van drie vel bevatten een rijke
verscheidenheid van artikelen en een keur van illustra-
ties naar foto's en tekeningen.

Verder zijn er de vaste klanten, welker vermelding
tegelijk aanbeveling is, omdat ze, ieder op zijn gebied,
blijk geven van goede redactionele zorg en actualiteit,
„Ons Reisblad", orgaan van de Ned. Chr. Reis-
vereen., adres Weteringkade 22a, Den Haag, „Het
Zendingsblad" van de Geref. Kerken in Neder-
land, uitg. Electr. Drukkerij Vada, Wageningen, „De
Autozending", adres Adm. de Ruyterweg 281, Am-
sterdam, „G. E. O. S.", off. org. v. d. Geref. Evangelisatie
onder schippers, uitgaande van de Geref. Kerken in Rot-
terdam, adres Ds J. Versteeg, Nieuwerkerk a. d. IJssel,
Het „Geref. Mannenblad", org. v. d. Bond v. Geref.
Mannenvereen. in Nederl., adres „Laan v. Eik en Dui-
nen", Den Haag, „Ons Blad", Evang. Maandblad voor
Jongens en Meisjes, adres Johs. Vlaanderen Oldenzeel,
1e Oosterparkstraat 212, Amsterdam-O., „De Genade-
klok", Maandblad v. d. Evang. der Geref. Kerk, Am-
sterdam-Noord, adres Pluviserstraat no. 6', Amsterdam
„Het Anker", org. v. d. Vereen. 't Anker tot verspr.
v. h. Evangelie onder Nederl. en andere schippers, ty-
vens tot het verleenen van eerste hulp bij ongelukken,
adres Schoolstraat 116, Voorschoten, Maandbl. v. d.
Geref. Ver. v. Drankbestrijding, adres Willems-
parkweg 217, Amsterdam.

Afzonderlijk vermelden we, als nieuwe klant, het
Geref. Kerkblad, off. org. v. d. Geref. Kerk te Zutphen,
onder red. van Ds H. Hummel, druk en uitg. v. J. B.
v. d. Brink en Co., Beekerstraat 77, Zutphen, met vaste
medewerking voor officieel nieuws en jeugdleven.

Voorts: „De Lectuurgids", uitg. W. D. Meinema,
Delft, het maandblad dat in uitgebreide en gedocumen-
teerde recensie bespreking geeft van nieuw-verschenen
boeken op ieder gebied, vooral ook op het terrein der
jeugdlectuur.

„De Kandelaar", een van de oudste Evang.
Maandbladen onder ons (adres Ds A. Schweitzer, Buik-
sloot), dat in zijn 23en jaargang nog frisch is, vol van
afwisseling, en pittig door tal van kleine stukjes.

„Ons Suriname", Zendingsblad uit de Ev. Broe-
derplein 27, Zeist.

Als BROCHURES kwamen in:

Gedenkboekje van de Geref. Kerk te Eindhoven,
1908—1933, uitg. N.V. Drukkerij Layk en Verkuylen,
Eindhoven, met artikelen van Ds A. J. Fanoy, Dr K.
Sietsma, Prof. Dr T. Hoekstra, Ds H. L. Both, P. Dekker,
W. Nienhuis en Ds J. W. Esselink, voorts portretten en
illustraties.

Jaarboekje, 21e jg. v. d. Geref. Vereen. voor
Drankbestrijding (Willemsparkweg 217, Amsterdam),
onder red. van G. Buitendijk, Ds J. v. Herksen, W. C. F.
Scheps, met artikelen, adressen enz.

Drie brochures van het Centraal bureau Patrimonium,
Prinsengracht 415, Amsterdam, n.l. „Social Program
v. h. Ned. Werkliedenverbond Patrimonium", „De Revo-
lutionaire Totaal-Staat" door G. Smeenk, „Blijden en
dus ook Beleven" door J. Hollander.